

I SIMPOSI

COLOM
I LA DESCOBERTA D'AMÈRICA



La descoberta i la conquesta d'Amèrica

Carles Camp i Pérez

Barcelona, 15 d'octubre de 2026



Dubtes sobre la participació catalana

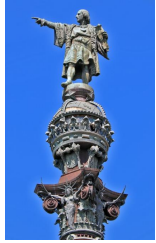

La descoberta i la conquesta d'Amèrica foren 100% castellanes ?

Catalunya va estar absent a la descoberta i la posterior conquesta d'Amèrica ?



La censura i la Inquisició

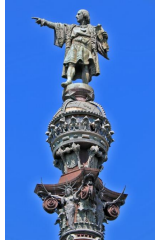







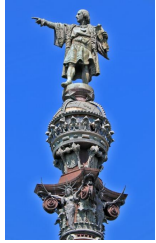

Castella no tenia drassanes amb capacitat de fer embarcacions adequades per a travessar l'Oceà

Les dades existents respecte a això coincideixen totes en assenyalar una realitat:

...Les nostres drassanes [les castellanes] sembla ser que estigueren especialitzades gairebé exclusivament en la construcció de navilis petits, de curt tonatge, pràcticament inservibles per a la travessia de l'Atlàntic... **(Martínez Shaw)**



Galera catalana del segle XVI

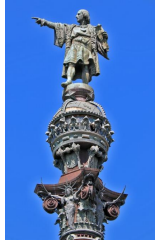

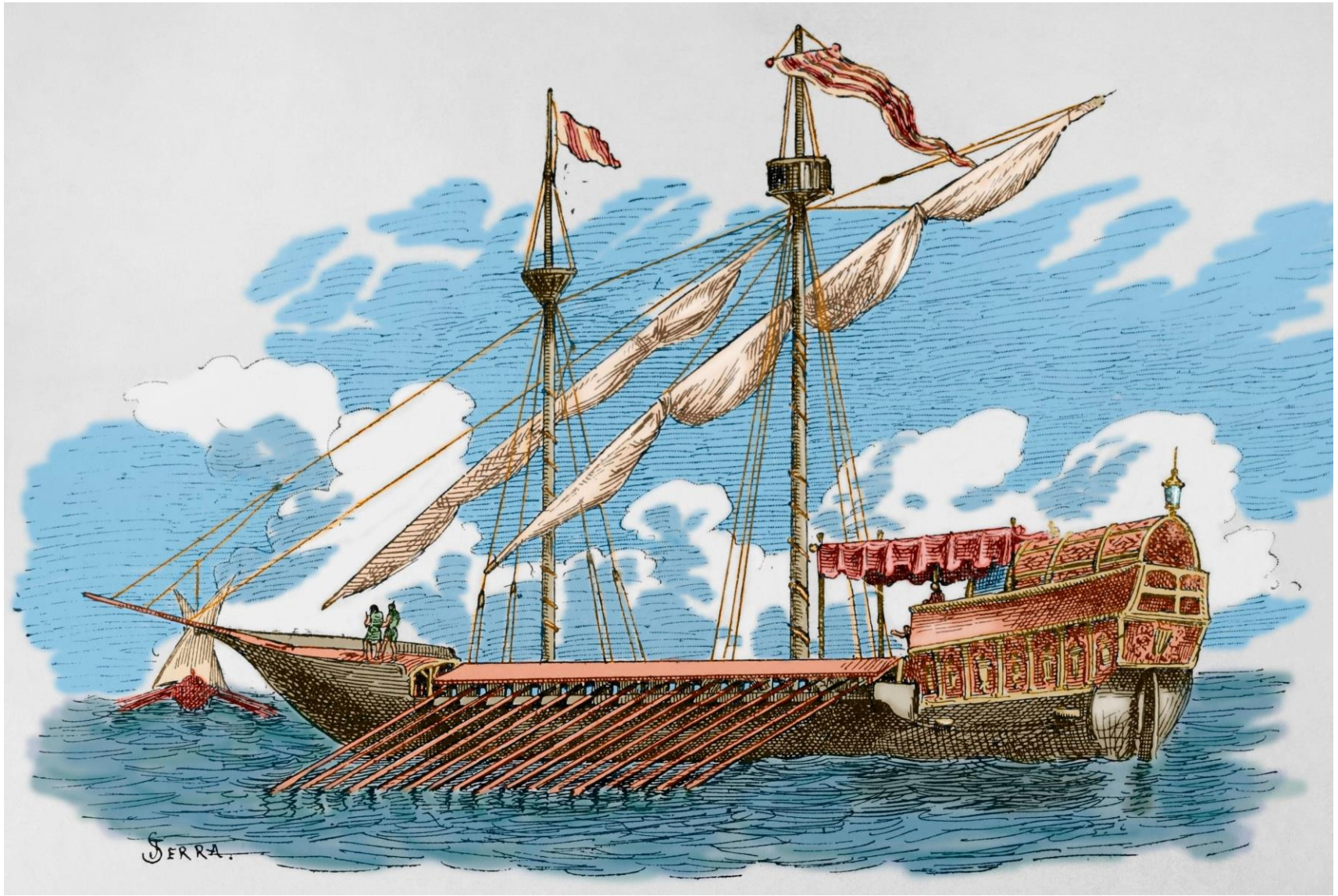



Atarazanas de Sevilla

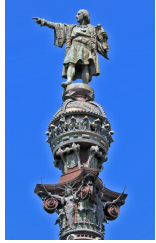





Drassanes de Barcelona

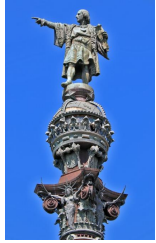





L'edifici gòtic civil més gran d'Europa



Castella no tenia llotges

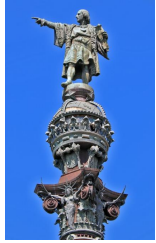







Castella no tenia cartografia

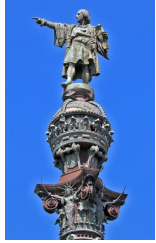





Castella no tenia legislació marítima

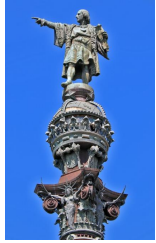



LLIBRE DE CON
SOLAT DELS
FETS MARITIMS.
ARA NOVAMENT CORREGIT Y EMENDAT
ab algunes declaracions de paraules als margens,
Y de nou afegits al si alguns Capitols, y crides, y un priuilegi. &c.
Eſſent Conſols dela Lotja dela mar los magnifichs meſſer Franceſch Caragoſſa Doctor en drets ciutada de Bar celona, y meſsen Pere Benet Metalli mercader, y deffenedors meſsen Balthaſar maſdeu y meſsen Bernat Camp Llench mercaders ciutadans de Barcelona.

Eſtampat en Barcelona Any. M. D. Lxxxxij.





Efecte econòmic de la conquesta d'Amèrica (1)

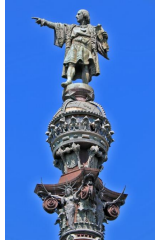

Professor Martínez Shaw, catedràtic d'Història Moderna de la Universitat de Barcelona, de Santander i de la UNED, membre de la Real Academia de la Historia:

... sorprende la escasa influencia del tráfico colonial sobre la economía andaluza...



Efecte econòmic de la conquesta d'Amèrica (2)

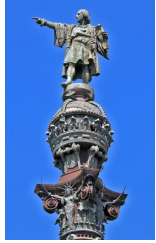

En canvi, als segles XVI i XVII, el Principat de Catalunya, els Comtats, el País Valencià i Aragó varen tenir un boom econòmic sense precedents.

(Comerç de les espècies bloquejat pels turcs ensorra a Venècia i Gènova)

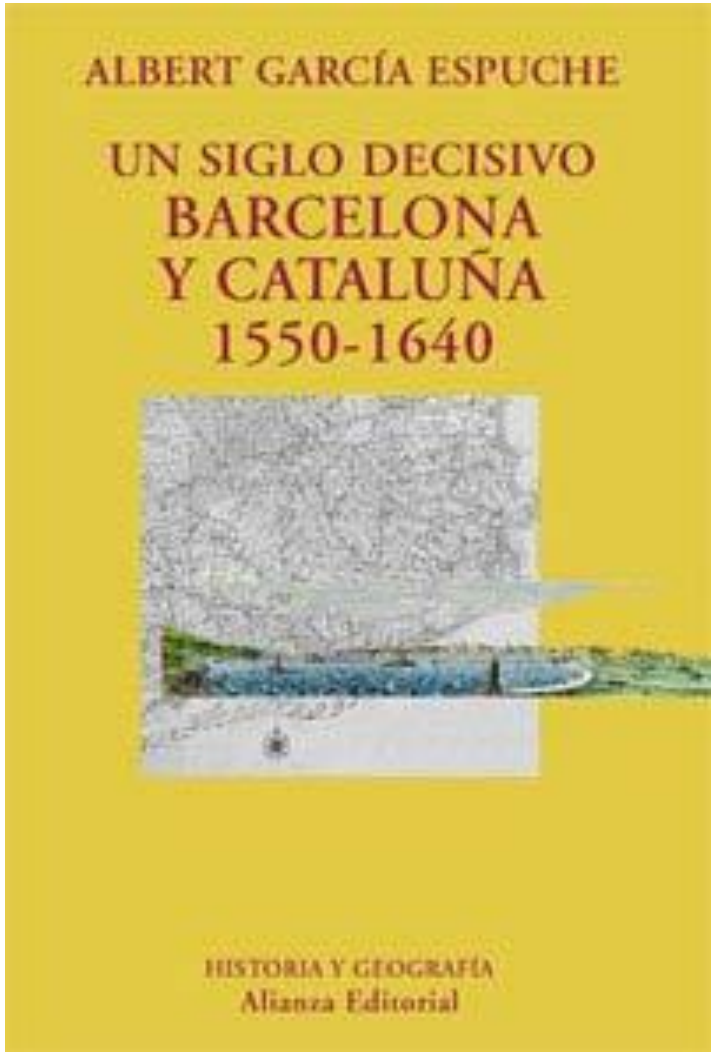



Efecte econòmic de la conquesta d'Amèrica (3)

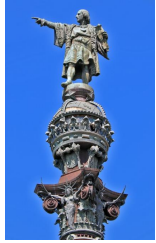

Ferran II paga el deute amb el rei de França i treu la penyora sobre els comptats de Rosselló i la Cerdanya, construeix el Castell de Salses, fortifica Perpinyà i altres ciutats del Rosselló…. Són 2 anys de les despeses totals de la Generalitat…

Van haver-hi diners per acabar (gairebé) totes les parròquies del Vallès…









Hospital de la Santa Creu de BCN: de barcelonesos a francesos

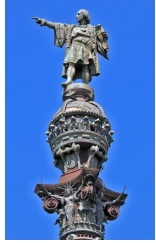

Període	Barce-lona	Resta Catalunya	Resta Corona Aragó	Regne França	Regne Castella	Itàlia	Altres	No consta
1474-5	18,56	40,93	9,58	4,63	9,81	2,67	1,56	12,26
1500	14,60	24,71	12,36	**19,68**	10,67	2,81	--	15,17
1539-40	**1,88**	18,39	5,64	**48,02**	6,81	2,11	1,41	15,74
1566	**5,31**	20,01	6,70	**48,64**	5,79	3,05	0,85	9,65
1581	**6,64**	32,61	9,07	**39,55**	4,57	2,96	1,13	3,47
1600	**6,96**	29,24	7,82	**37,08**	6,36	1,67	1,84	9,03
1620	10,82	37,62	9,45	**31,70**	2,35	1,30	0,67	6,09

Taula 1. Ingressats a l'Hospital de la Santa Creu de Barcelona per anys i períodes i nacionalitat dels malalts



Planisferi Domingos Teixeira 1573

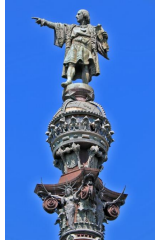

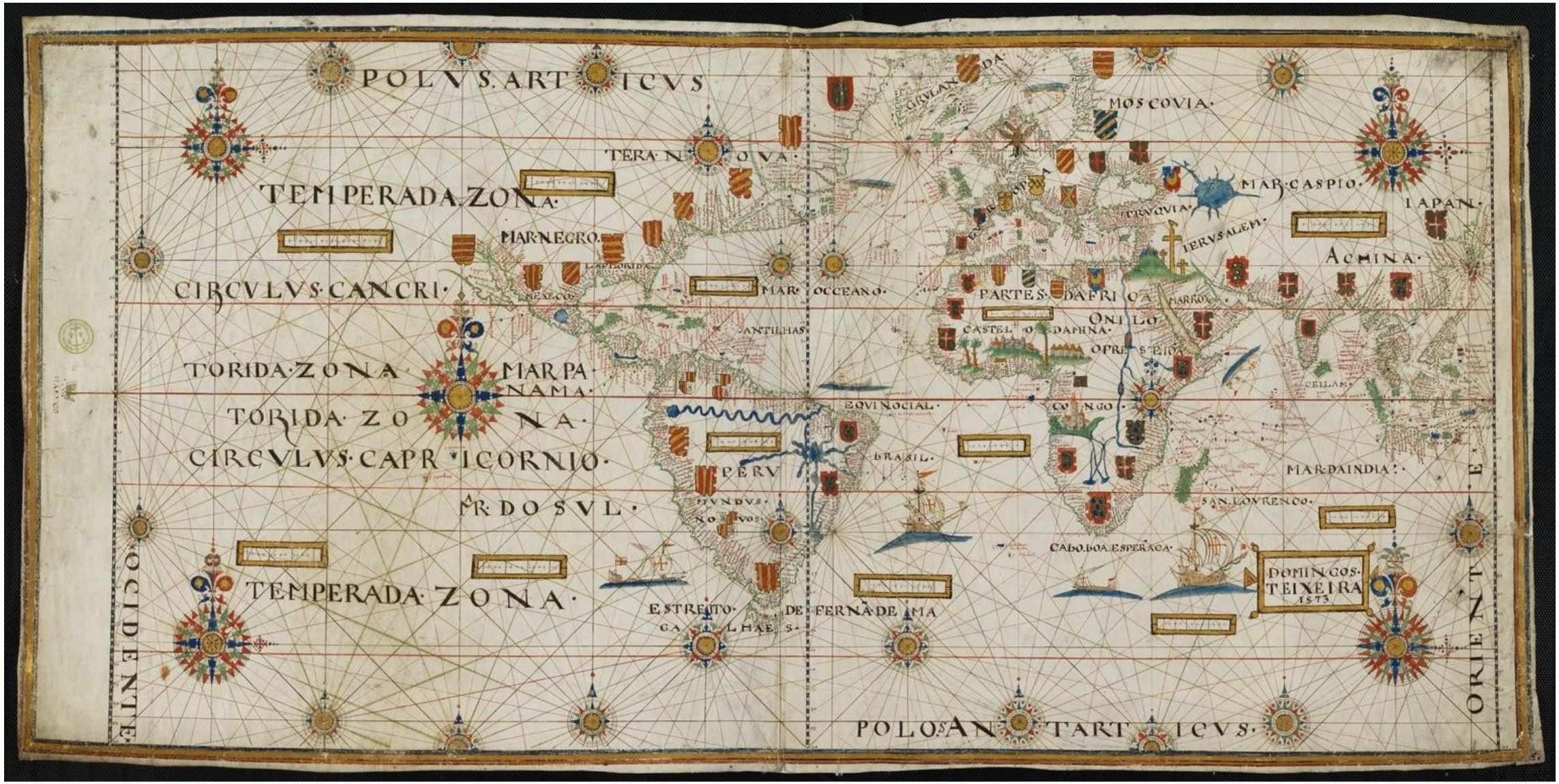

Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France



CONCLUSIÓ

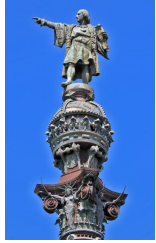

Tot apunta a que la Castella d'aquells temps no tenia la marina adequada per a fer ni la descoberta ni la conquesta d'Amèrica.

Felip II de Castella va intentar que a Andalusia s'hi construïssin naus de més importància, però el 1593 va promulgar una pragmàtica que "*no es donés registre d'Indies a cap nau fabricada en totes les costes de Sevilla, Sanlúcar, Cadis, Puerto de Santa María, ni a les del comtat de Niebla, ni marquesats de Gibraleón i d'Ayamonte*".

En la mateixa pragmàtica es justificava una ordre tan dràstica i contundent:

"Que la experiencia ha demostrado con haberse perdido todas las que han nabegado en dicha Carrera, los grandes inconvenientes que se sigue de hacerse allí, por que como la madera es de Pino y la cortan verde, y luego la asientan sin dexarla curar, en secandose la dicha madera despide el clabo con facilidad y se afloxan los pernos, de manera que qualquier tiempo que les dá a estas Naos, luego se abren y se pierden."



I SIMPOSI

COLOM
I LA DESCOBERTA D'AMÈRICA





Carles Camp i Pérez

ccamp@argenta.cat